ROK SZKOLNY 2026/2027

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PLASTYKI

Klasa V

> **Najważniejsza zasada:** na plastyce nie oceniamy talentu ani tego, czy praca jest „ładna”. Oceniane są: zrozumienie zadania, zastosowanie poznanego zagadnienia, samodzielność, wysiłek i rozwój ucznia.

1. Czego uczeń uczy się na plastyce?

- świadomego posługiwania się linią, plamą, barwą, walorem, światłocieniem, fakturą, kształtem, formą i kompozycją;
- rozróżniania form płaskich i przestrzennych oraz stosowania faktury, szkicu i wybranych rodzajów kompozycji: rytmicznej, symetrycznej i asymetrycznej, otwartej i zamkniętej, statycznej i dynamicznej;
- klasyfikowania barw, tworzenia gam barwnych i kontrastów oraz rozpoznawania i stosowania prostych sposobów przedstawiania przestrzeni;
- tworzenia prac z obserwacji, wyobraźni i inspiracji dziełami sztuki oraz projektowania prostych form użytkowych, np. plakatu, okładki lub zaproszenia;
- stosowania technik rysunkowych i malarskich, kolażu, prostych technik graficznych i rzeźbiarskich, form przestrzennych oraz wybranych narzędzi cyfrowych;
- rozpoznawania podstawowych dziedzin i tematów sztuki oraz opisywania wybranych dzieł za pomocą poznanych pojęć;
- planowania i organizowania pracy, bezpiecznego używania materiałów, samodzielnego działania i współpracy w grupie oraz szanowania prac własnych i innych osób.

2. Co podlega ocenie?

- prace praktyczne – są najważniejszą formą oceny;
- zastosowanie poznanych pojęć, środków plastycznych i techniki;
- samodzielność, zaangażowanie, wysiłek i postęp;
- krótkie odpowiedzi, rozmowy o sztuce, kartkówki lub sprawdziany;
- projekty, praca w grupie, zeszyt oraz teczka/portfolio.

W każdym półroczu uczeń powinien otrzymać co najmniej 3 oceny bieżące, wynikające z co najmniej dwóch różnych form aktywności.

3. Jak oceniana jest konkretna praca?

Przed rozpoczęciem większej pracy nauczyciel podaje 3–5 prostych kryteriów i wskazuje kryterium główne. Uczniowie zapisują je w zeszycie. Prace nie są porównywane między sobą.

Przykład: przy pracy dotyczącej kompozycji dynamicznej oceniane mogą być: wrażenie ruchu, kierunki i układ elementów, świadome zastosowanie barw oraz technika. Staranne wykonanie nie zastępuje zastosowania głównego rodzaju kompozycji.

4. Ogólne kryteria ocen

Poniższe kryteria stosuje się odpowiednio do celu i poziomu trudności danego zadania.

Ocena	Wiadomości i umiejętności	Realizacja prac
6 – celujący	Bardzo dobrze rozumie poznane pojęcia i świadomie stosuje je w nowych zadaniach. Rozpoznaje omawiane środki wyrazu, techniki i dziedziny sztuki.	W pełni realizuje główny cel i prawie wszystkie kryteria. Pracuje samodzielnie i twórczo, dobiera środki do własnego pomysłu i potrafi wyjaśnić swoje rozwiązania.
5 – bardzo dobry	Dobrze rozumie i poprawnie stosuje poznane pojęcia, zasady oraz techniki.	Prawidłowo realizuje główny cel i większość kryteriów. Pracuje samodzielnie, z zaangażowaniem, a ewentualne błędy są nieliczne.
4 – dobry	Zna większość podstawowych pojęć i zazwyczaj stosuje je prawidłowo; popełnia drobne błędy.	Realizuje główne założenia i większość podstawowych kryteriów. Zasadniczo prawidłowo stosuje technikę, czasem potrzebuje wskazówki.
3 – dostateczny	Zna część podstawowych pojęć i stosuje je w prostych sytuacjach, niekiedy z pomocą nauczyciela.	Częściowo realizuje temat i kryteria. Praca może być uproszczona lub niepełna, a uczeń często potrzebuje pomocy.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje pojedyncze podstawowe pojęcia i z pomocą stosuje najprostsze środki plastyczne lub techniki.	Wykonuje najprostsze elementy zadania, głównie przy pomocy nauczyciela, i wykazuje minimalne wymagane umiejętności.
1 – niedostateczny	Nie wykazuje opanowania minimalnych wiadomości i umiejętności; nie potrafi zastosować podstawowych zagadnień nawet przy pomocy nauczyciela.	Nie wykonuje najprostszego zadania, odmawia pracy albo nie zalicza obowiązkowego zadania w wyznaczonym terminie. Mimo pomocy i zapewnionej możliwości nie wykazuje minimalnych wymagań.

Ocena niedostateczna nie jest wystawiana za brak talentu plastycznego. Nie może być również karą za zachowanie ani za brak nieobowiązkowej pracy domowej.

5. Zeszyt, podpisywanie prac i teczka

Uczeń prowadzi krótki zeszyt przedmiotowy. Zapisuje w nim temat, najważniejsze pojęcia oraz kryteria ocenianej pracy.

- Teczka/portfolio stanowi szkolną dokumentację pracy, osiągnięć i postępów ucznia, dlatego pozostaje w szkole przez cały rok.
- Uczeń może przeglądać swoje prace za zgodą nauczyciela. Po zakończeniu roku szkolnego może je zabrać.
- Teczka musi być czytelnie podpisana imieniem, nazwiskiem i klasą.
- Każda praca musi być podpisana na odwrocie: imię, nazwisko, klasa i data. Przy zadaniach wykonywanych przez kilka lekcji nauczyciel może wymagać daty rozpoczęcia i zakończenia. Podpis i data umożliwiają prawidłową identyfikację oraz dokumentowanie pracy.

6. Wyprawka i przygotowanie do lekcji

- Uczeń ma obowiązek posiadać podpisaną i kompletną wyprawkę plastyczną, przygotowaną zgodnie z osobną listą nauczyciela. Wyprawka pozostaje w szkole, chyba że nauczyciel ustali inaczej.
- O dodatkowych materiałach, których nie ma w wyprawce, nauczyciel informuje co najmniej 7 dni wcześniej.
- Awaryjne nieprzygotowanie uczeń zgłasza na początku lekcji. Każdy przypadek jest odnotowywany jako „X” lub uwaga dotycząca zachowania.
- Powtarzające się nieprzygotowanie skutkuje poinformowaniem rodzica i wychowawcy oraz może być uwzględnione przy ocenie zachowania.
- Jeżeli brak materiałów uniemożliwi wykonanie ocenianego zadania, uczeń ma obowiązek zaliczyć je w szkole w terminie wskazanym przez nauczyciela. Jeżeli mimo zapewnionej możliwości i pomocy nie wykona zadania, może otrzymać ocenę niedostateczną za niewykazanie minimalnych umiejętności.

Zgodnie z § 94 Statutu nie ustala się z góry liczby dopuszczalnych nieprzygotowań, a samo nieprzygotowanie nie obniża oceny z plastyki. Ocenie podlega wykonanie obowiązkowego zadania oraz wykazane wiadomości i umiejętności.

> **Ważne:** konsekwencją nieprzygotowania nie jest automatyczna jedynka, lecz odnotowanie zdarzenia, obowiązek zaliczenia pracy w szkole oraz – przy powtarzających się przypadkach – działania dotyczące zachowania. Jedynka może wynikać dopiero z niewykazania minimalnych wymagań mimo umożliwienia zaliczenia.

7. Samodzielność prac

- Wszystkie oceniane prace pisemne, ustne i praktyczne uczeń wykonuje samodzielnie.
- Oceniane prace plastyczne są wykonywane przede wszystkim podczas lekcji, pod obserwacją nauczyciela. Uczeń nie może sam zdecydować, że wykona lub dokończy obowiązkową pracę w domu.
- Praca wykonana w domu nie zastępuje obowiązkowej pracy praktycznej realizowanej w szkole. Jeżeli opinia, orzeczenie lub stan zdrowia ucznia wymagają dostosowania, nauczyciel ustala inną formę zaliczenia zgodną z jego potrzebami i obowiązującymi przepisami.
- Nauczyciel może sprawdzić samodzielność przez rozmowę, omówienie pracy lub wykonanie jej fragmentu w szkole.
- W przypadku stwierdzenia niesamodzielności nauczyciel przerywa ocenianie, odnotowuje zdarzenie i wyznacza nowy termin samodzielnego zaliczenia. Powtarzające się przypadki mogą skutkować konsekwencjami dotyczącymi zachowania.

8. Nieobecność, brak pracy i odmowa wykonania zadania

- Po nieobecności uczeń – w razie potrzeby z pomocą rodzica – ma obowiązek dowiedzieć się, jaki materiał i zadania powinien uzupełnić, oraz zgłosić się do nauczyciela. Zadbanie o uzupełnienie zaległości leży po stronie ucznia.
- Nieobecność nie zwalnia z przygotowania do kolejnej lekcji, chyba że nauczyciel ustali inaczej.
- Formę i termin zaliczenia zaległości ustala nauczyciel – co do zasady uczeń ma na to do dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- Jeżeli uczeń nie ukończy pracy na lekcji, nauczyciel ocenia wykonaną część albo umożliwia dokończenie lub zaliczenie zadania w szkole.
- Jeżeli uczeń odmawia wykonania ocenianej pracy w szkole albo nie zaliczy jej w wyznaczonym terminie, nauczyciel odnotowuje ten fakt, zapewnia pomoc i możliwość zaliczenia. Brak wykonania potwierdzającego choćby minimalne wymagania może skutkować oceną niedostateczną.
- Uczeń obecny na zajęciach nie jest nieklasyfikowany wyłącznie dlatego, że nie oddawał prac. Powtarzające się niewykazanie minimalnych wymagań może prowadzić do oceny niedostatecznej.

9. Prace domowe

- Od 1 września 2026 r. nauczyciel nie zadaje uczniom klas IV–VIII praktyczno-technicznych prac domowych do wykonania w czasie wolnym. Dotyczy to w szczególności wykonywania w domu prac plastycznych, plakatów, makiet, modeli i prezentacji multimedialnych.

- Nauczyciel może zadać nieobowiązkową pisemną pracę domową służącą utrwalaniu, rozwijaniu lub praktycznemu zastosowaniu treści omówionych podczas lekcji. Wykonana praca otrzymuje informację zwrotną albo ocenę bieżącą wyłącznie na korzyść ucznia, zgodnie z § 88 Statutu.
- Niewykonanie pisemnej pracy domowej nie skutkuje oceną niedostateczną, nieprzygotowaniem, karą ani obniżeniem oceny klasyfikacyjnej.
- Obowiązkowe projekty i prace praktyczne są realizowane oraz oceniane podczas zajęć. Dodatkowe informacje zebrane przez ucznia w domu mogą wzbogacić projekt, ale ich brak nie obniża oceny.
- Zasady dotyczące prac domowych nie znoszą obowiązku uczenia się, powtarzania treści omówionych podczas lekcji ani przygotowania się do zapowiedzianego sprawdzenia wiadomości.

10. Poprawa oceny

Uczeń może poprawić każdą ocenę co najmniej raz. Ponowne ustalenie oceny odbywa się w ciągu dwóch tygodni od oddania ocenionej pracy i może mieć inną formę. Przy ocenie niedostatecznej możliwość ponownego zaliczenia jest obowiązkowa. Uwzględnia się najwyższą uzyskaną ocenę.

11. Pisemne sprawdzanie wiedzy

Wiadomości przekazane podczas lekcji – zarówno zapisane, jak i omówione ustnie – mogą być sprawdzane w formie odpowiedzi ustnej, rozmowy, kartkówki lub sprawdzianu. Kartkówka może obejmować materiał z ostatnich 1–3 lekcji i nie musi być zapowiadana. Sprawdzian jest zapowiadany co najmniej 7 dni wcześniej wraz z zakresem materiału i zawiera 3 zadania łatwe, 2 średnie oraz 1 trudne.

Skala: 1 – 0–29% | 2 – 30–49% | 3 – 50–69% | 4 – 70–84% | 5 – 85–97% | 6 – 98–100%

12. Ocena śródroczna i roczna

Ocena klasyfikacyjna wynika ze stopnia opanowania wiadomości i umiejętności wykazanych w różnych formach aktywności; nie jest prostą średnią ocen i nie opiera się na porównywaniu uczniów. Liczba wpisów „X”, uwag ani sam brak materiałów nie są wliczane do oceny z plastyki. Brak przygotowania może jednak prowadzić do niewykonania lub niezaliczenia obowiązkowej pracy, a wtedy ocena wynika z niewykazanych wymagań. Uczeń może ubiegać się o ocenę wyższą niż przewidywana – nauczyciel ustala z nim na piśmie warunki i zadania do wykonania.

13. Dostosowanie wymagań

Wymagania, czas pracy i sposób sprawdzania osiągnięć są dostosowywane do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia, zgodnie z opinią lub orzeczeniem oraz bieżącą obserwacją nauczyciela.

Dokument opracowany zgodnie ze Statutem NSP obowiązującym od 1 września 2026 r. oraz podstawą programową plastyki obowiązującą klasę V w roku szkolnym 2026/2027.

Nauczyciel plastyki: Elżbieta Szcześniak